

Leerrede over Jesaja 61: 11, uitgesproken op Dankdag 9/11/49 middagdienst te Schiedam door H. Hofman, evangeliedienaar.

Zingen - Psalm 84: 1 en 2

Lezen - Jesaja 62

Tekst:

Het woord waarvoor wij uw aandacht vragen, is het vervolg op het hetgeen wij deze morgen bespraken uit Jesaja 61, maar nu het laatste of 11e vers, waar Gods Woord aldus luidt:

Want gelijk de aarde haar spruit voortbrengt, en gelijk een hof, hetgeen in hem gezaaid is, doet uitspruiten; also zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken.

Leerrede:

Door dat korte woord "want", waarmee dit elfde vers begint, verstaan wij, dat deze tekst met de bovenstaande één geheel uitmaakt. Daaronder verstaan wij dan in het bijzonder, dat de kerk en gemeente Gods, door Gods Geest en Zijn genade gevormd en geheiligd, alzo onder Zijn heerschappij is, dat zij belangen heeft. Dat heeft niet alleen de kerk in het algemeen, maar dat heeft ook een ieder lidmaat in het bijzonder. Want de zaak staat toch zó, dat het werk Gods en der genade een werk der liefde is.

De liefde is mededeelzaam, zodat het niet kan zijn: "Kijk eens, nu ik genade heb en verrijkt ben met zijn weldaden, schatten en zegeningen, zelfs door God bekleed ben met de klederen des heils, Die mij ook de mantel der gerechtigheid heeft aangedaan, en ik in een Ander, namelijk Christus naar Zijn wil, Woord en Wet ben, ja God mij aanziet en eigent voor een waar en oprecht lidmaat van Christus en van Zijn kerk, nu dan ben ik onderdak; ik heb het goed!" Neen, dat is tegen de aard van dat reine werk. Want het geloof is door de liefde werkende. Het is trouwens onmogelijk, leert ons leerboek, dat zo wie Christus door een waar geloof is ingelijfd, niet zou voortbrengen vruchten der dankbaarheid. De inhoud daarvan is: dat is een zaak tegen de rede; dat kan niet.

Uit die grond dan zeggen degenen, die genade en aanneming verkrijgen alsmede degenen, die bij vernieuwing genieten, daar zij terecht komen in de handen van God, die getrouwe en lieve oudste Broeder, uit de rijkdom en de volheid der liefde die Hij Zelf in hen verwekt, de één voor de ander: "Och God, mogen wij U dienen?" Zij bieden zichzelf aan, géven zichzelf. Zij zouden wel wensen hier geheel voor God en voor de naaste te mogen leven.

Wij zien dan ook, dat in het volmaakte gebed, dat Jezus Zelf Zijn discipelen leerde bidden (want de discipelen vroegen Hem: "Heere, leer ons bidden"; waarop Hij in die behoefte voorzag en zei: "Gij dan bidt aldus:...") ook deze bede voorkomt: "Uw Koninkrijk kome." Wat Jezus leert bidden, is hetgeen in Zijn Middelaarshart ligt. Want al wat in die beden vervat is, ligt in Christus' Middelaarshart. Daarvan vermaakt Hij aan Zijn kerk en gemeente, die Hij Zijn Sulamith noemt, die één is in het geloof, en door het geloof één is met Hem, waar Hij ten nauwste aan verbonden is.

Daaruit spreekt dan ook de apostel: "Wij hebben de zin van Christus." Nu, als de zaken dan zó staan, dan heeft de ganse kerk en gemeente belangen en wel deze: "Uw Koninkrijk kome - en - Uw wil geschiede." Die zaken vloeien voort uit Zijn genade; behoren mede tot het stuk der dankbaarheid, want het vloeit voort uit het hart dat vervuld is met eergeving en dankzegging aan Zijn Majesteit.

Wij zeiden dan, dat die bede, die Jezus leert bidden, voorziet in een behoefte, die de discipelen hadden maar ook in een behoefte van de ganse kerk. Daar dat dan uit Christus' Middelaarshart

vloeit, Die Eénswezens is met de Vader, zo is het vloeiend uit Zijn eeuwig welbehagen, en heeft het zijn oorsprong in de stilte der eeuwigheid. Dáár ligt het begin.

Daarom wordt er bij de weldaden die de kerk opnoemt - bekleed te zijn met de klederen des heils, en de mantel der gerechtigheid omgedaan en daaruit zeer vrolijk in de HEERE te zijn, en zich te verheugen in God - nog bijgevoegd: "Gelijk een bruidegom zich met priesterlijk sieraad versiert, en als een bruid zich versiert met haar gereedschap." Zo is er hier nog meer reden tot blijdschap; immers (verheven zaak!) hier volgt: "Want gelijk de aarde haar spruit voortbrengt, en gelijk een hof, hetgeen in hem gezaaid is, doet uitspruiten; alzo zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken."

Dit beeld is begrijpelijk voor een ieder, zelfs de kinderen verstaan dat wel. Immers, wij weten, dat krachtens Gods schepping het de natuur eigen is, dat "moeder-aarde" voortbrengt. Uit de aarde spruit het zaad voort dat gezaaid is. Hier staat nog in het bijzonder van een hof, dat hetgeen daarin gezaaid wordt, voor de dag komt; leven verwekt. Dat is, krachtens de heerlijkheid van het werk der schepping, de natuur van de aarde.

Leest daar in het bijzonder van uit de twee eerste hoofdstukken van de Bijbel, uit Genesis. Daar lezen wij, dat God uit de aarde deed voortkomen. Toen Hij de aarde in aanzijn geroepen had, zo deed Hij daaruit voortspruiten. Het eerste dat wij lezen van de aarde is dus, dat het naar de lieve wil van God was (die reine eigenschap in Zijn goddelijk Wezen); dat de aarde voortbracht. Zij heeft zelfs dát voortgebracht, dat er op de aarde een hof was; een lusthof, een paradijs. Daarin werd de mens gesteld, om als te genieten uit die rijkdom en volheid der openbaring Gods. Hij had de aarde uit het niet voortgebracht en nu uit de aarde doen voortspruiten. Dat eerste mensenpaar kon zich niet zó bewegen - naar links of rechts, voor of achter, naar beneden of naar boven - of, in de reinheid waarin zij waren door de schepping, bewonderden zij alom het werk Gods Zijner almacht, van Zijn onbegrijpelijke, ònbegrijpelijke liefde en van Zijn reine wil. Dát was nu Zijn wil, om hen, als schepselen te laten genieten: God!

Hij liet Zichzelf genieten. Hij liet Zichzelf genieten in Zijn werken, ook van schepping. Dát is het deel geweest van het eerste mensenpaar, verkerend tussen loof en gras, in de reine natuur Godes. Hoe is die natuur nu nòg niet? Wij zijn daar, voornamelijk die in de steden wonen, van vreemd, waar men leeft op en tussen steen, zowel beneden zich steen als om zich heen stéén; alles onnatuurlijk. Wanneer zich ziekte of zwakte voordoet, wat is dan het eerste dat de dokter in de stad aanraadt? "Hoor eens, je bent zo zwak, je zou de stad eens uit moeten, je moet eens naar buiten toe." Daardoor wordt nog heden ten dage bevestigd, dat de staat waarin God de mens in het paradijs gesteld had, een buitengewone, goede staat geweest is. Dat was goed! Dat was de oorspronkelijke staat: rein en goed uit 's Makers hand, tussen bomen, loof en gras.

Nu komt echter de zondeval. Wanneer die er is en de mens zich losmaakt van God en de breuk ontstaat tussen Schepper en schepsel, dan volgt er ook deze vloek: "Zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt; en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens. Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen." Vreselijke, verschrikkelijke staat!

Die aarde, die naar de wil van God had voortgebracht, zou nu verder voortbrengen doornen en distelen. Die aarde zou niet meer opleveren wat nodig was om in vreugde, blijdschap, vergenoeging te leven, maar er zou zijn: tekort, tekort. Er zou zijn: het oordeel, de vloek, bedreigd op de zonde. Beseffen wij dat? Want wij zijn mensen, die zó bij onszelf leven - bij genot, bij het zien- en zinlijke - dat wij àlles gewoon worden, ook dát! Daarom hebben wij nodig er eens bijgebracht te worden, dat het aardrijk om onzentwil vervloekt is.

Dat de aarde dan nu nog voortbrengt, en ook zaad geeft de zaaier en brood de eter, waarin vindt dat zijn oorzaak? Dat moet gij niet gaan zoeken in het paradijs, niet dáár, waar de eerste Adam de ruimte had, maar gij moet dat gaan zoeken bij de tweede Adam, Die Zich op de aarde niet in

de ruimte bewoog, maar aan een kruis gespijkerd hing, boven de aarde. Voor Hem was hier op de aarde geen plaats en in de hemel geen stêe.

Hij hing daar als een vloek. Want de gehangene, zegt de wet, is Gode een vloek. Dáár heeft de Zone Gods, de tweede Adam - Die in de stilte der eeuwigheid op Zich genomen had om Borg, om Middelaar te zijn - het oordeel gedragen; Eén voor allen. Hij heeft daar alles getorst en heeft Zijn bloed laten vloeien. Het wordt genoemd: Zijn Goddelijk hartebloed.

Immers, Hij was waarachtig God en had aangenomen ons vlees en onze natuur. Nu zijn die twee naturen niet ondereen gemengd; de Goddelijke natuur is de Goddelijke natuur gebleven, maar God heeft de menselijke natuur aangenomen ("Het Woord is vlees geworden") en de Goddelijke natuur heeft Zich verenigd met onze menselijke natuur. De Godheid heeft niet geleden, want dan zou Hij onvolmaakt zijn; de Godheid kan niet lijden. Christus heeft geleden naar Zijn menselijke natuur, maar krachtens de vereniging met de Goddelijke natuur wordt gezegd, dat Hij Zijn Goddelijk hartebloed heeft laten vloeien. Want Hij hing daar als de Zone Gods, Eénswezens met de Vader. Nu, dat bloed, dat is niet alleen ingezonken in de aarde, maar ook ingebracht in het binnenste heiligdom, de hemel zelf, om dáár voor het aangezicht van God te zijn. Gelijk onder het Oude Verbond de hogepriester eenmaal 's jaars, het heilige der heiligen inging met bloed, alsmede met een overvloedige wolk des reukwerks van wierook, en dat bloed gesprengd werd in het heilige der heiligen en op het verzoendeksel, zo is Christus met Zijn eigen bloed ingegaan in het ware heilige der heiligen, de hemel zelf, om Zich daar te gaan bewijzen als de enige Hogepriester, Hoofd van Zijn kerk en gemeente, een eeuwige verzoening teweeggebracht hebbende, en die levendmakende Geest verworven, waardoor Hij hier Zijn Middelaarsbediening openbaar brengt, en in deszelfs eeuwig gezegende vruchten doet kennen.

Maar dat bloed heeft ook de aarde ingedronken, waardoor alles geheiligd is, zodat er nog uit voortkomt; gevend zaad de zaaier en brood de eter. Leest daarom wat er staat in Genesis 3, daar staat dat God tot Adam zegt: "In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten." Hij zegt niet: "Zult gij uw brood moeten verdienen", want Christus heeft het verdiend en verworven. Maar Adam en zijn nageslacht zouden het eten in het zweet huns aanschijns. Jezus Christus is de Verdienster, Hij alléén.

Dat wij dus hebben wát wij hebben, dat ook dit jaar het aardrijk nog heeft voortgebracht, op welke grond is dat? "Ja - mocht iemand zeggen - dat is op grond van de uitverkorenen." O ja? Waar staat dat? In de Bijbel? Ik dacht dat de uitverkorenen óók alles verbeurd hadden en geen waarde hadden. Staat er in de Bijbel dat de uitverkorenen zoveel waarde hebben? Ik lees slechts, dat er Eén is Die waarde heeft bij God.

Wanneer Johannes in gezichten in het heilige geplaatst is, en de Oude van dagen ziet zitten op de troon met een rol des boeks in Zijn rechterhand, geschreven van binnen en van buiten, maar ... die rol was verzegeld met zeven zegelen; dan lezen wij, dat er niemand waardig geacht was om het boek te nemen en zijn zegelen te verbreken. Maar nu zegt één van de ouderlingen tot Johannes: "Ween niet; zie! de Leeuw Die uit de stam van Juda is, de Wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken." Dat is alléén Christus. Hij heeft waarde, door wat Hij op Golgotha gedaan heeft, Hij heeft waarde om tot God te naderen, Zijn werk, Zijn arbeid is het enige dat waarde heeft bij God.

Het is al wel jaren geleden, maar ik herinner het mij nog alsof het deze morgen is gebeurd - mijn staat in Adam was open, Christus had Zich met al Zijn schatten en weldaden aan mijn ziel ontdekt, die dingen wist ik - in nood en ellende zijnde wegens mijn gescheidenheid van Hem, daar opent die Koning, dat Hij alles wel aan mij wilde vermaken, doch sprak: "Ik kan van Mijzelf niets doen", en ... mij wees op Zijn Vader. Dáár stond ik in de schuld, dáár moest ik zijn. Ik moest als een schuldige voor Zijn Majesteit buigen. Toen kwam hier naar voren: "Dat doe ik nóóit!" Dat hebben wij in het paradijs ingezogen van de hel.

Maar wat wij als mens willen of niet, daar verandert in de hemel niets mee. Die Heere is Meester; Hij is de Baas van alle bazen. Toen heb ik zo'n ellendig leven gekregen als ik in al die jaren schier niet meegemaakt heb. Ik kon alles krijgen, maar onder die conditie, en anders niet. Daar hielpen geen gebeden of tranen aan. God vaagde al mijn tranen, al mijn gebeden en al mijn doen en laten weg; Hij vroeg dat van mij, en dat wilde ik niet.

Dat is zo gelopen, totdat het niet meer kon. Toen op een nacht, ik had nog geen oog dicht gedaan van de ellende en jammer - leven kon ik niet en sterven ook niet - buiten God, niet in Zijn gemeenschap kunnen komen en verenigen met Jezus (dat wist ik) kon zo ook niet. Ja, wáár dan heen? Alles liep vast. Op die morgen ging ik vroeg op pad, en terwijl ik daar op de weg liep is het alsof ik opgehouden werd en er openging wie ik was. Ik heb staan gruwen van mezelf, namelijk van mijn hoofd tot mijn voeten één dot vuilnis, als melaats van mijn zonden. Het leven dat er in die vuile dot zat, was nog vijandschap tegen God. En zó was ik 26 jaar geweest! Terwijl ik daar sta te gruwen: "Zó bèn ik", daar komt tegelijk open wie God is. Oh, wat was Die een eeuwig volmaakt dierbaar Deugdenbeeld, een volmaakt, heerlijk, algenoegzaam Wezen, niet onder woorden te brengen!

Die twee uitersten werden toen tegenover elkaar gesteld en daaruit was mijn zeggen - terwijl ik er van nature zo'n grote vijand van was - uit kracht van overreding: "Zijt Gij zo'n God? Als ik god was, en er was één zo'n monstrueus schepsel als ik, dan spleet ik de aarde, en ik zou hem met Korach, Dathan en Abiram voor eeuwig verdoen!"

Maar, daar opende die Majesteit mijn ogen en liet mij zien, dat Hij geen enkel mens kon verdragen, noch mij noch enig ander schepsel uit Adam, want wij derven allen de heerlijkheid Gods, waren allen in overtreding geweest, waren allen uit dezelfde verdorven grond. Maar de grond waarop Hij zowel mij als het ganse gestel droeg, was: de zoen- en kruisverdiensten van Jezus Christus. Oh, wat ging dat aan het uitblinken! De ganse wereld is voor God verdoemelijk; niet éniġ schepsel heeft waarde.

Wanneer wij Zijn volk zijn, zijn wij dat uit Zijn genáde, dan zijn wij verrijkt met gekregen goed. Er is niets - dat niet - van óns bij; het is alles gave, geschenk. In onszelf hebben wij niets, Hij heeft alles verdiend. Wat heeft dat teweeg gebracht? Als ik in die tijd at, stak ik elk stuk brood op, en elke dronk, en dan was mijn zeggen: "Heere Jezus, als straks mijn deel zou zijn om te verzinken onder verdoemden en duivelen, dan zal ik nog bekennen: benevens het leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan. Gij zijt mijn Onderhouder geweest in spijs en drank. De breuk is mijne. Want Gij hebt mij, naar ziel en lichaam nooit anders dan weldadigheid bewezen." Zo is Christus alléén de éne verdienende Oorzaak;; Hij alleen is alles.

Nu heeft dit jaar het land bij handvullen voortgebracht; geve God dat er velen acht op mogen slaan, dat het een aardrijk is dat vervloekt is, en dat wij in Holland wonen waarop het oordeel rust wegens de zonde, opdat, wanneer wij spijs en drank gebruiken, wij er Jezus Christus in mogen genieten. Want dat heeft Hij verdiend en verworven. Dan is het ook niet, dat wij op een zekere dag in het najaar, in November, nog dankdag gehouden hebben, maar dan zullen wij telkens dankstond hebben: "Heere Jezus! dat zijn Uw gaven, dat kostte U Uw bloed." Och, dat is toch zo op z'n plaats. Kijk, dat kan nu een ellendige, rampzalige, alles verbeurd hebbende zondaar, zo'n albederver hebben.

Ik heb het tijdens de pauze nog over Stam gehad. Toen Stam hier de eerste keer bij Visser kwam; aanbelde, en er open werd gedaan, zei hij: "Ah! ik zie het al, wij zijn hier terecht. Kun je nog volk gebruiken? (Hij had nog een paar mensen bij zich) O, ik verspreek me, ik bedoel: schobbers." Dat was de eerste gelegenheid dat Stam bij Visser in huis kwam.

Och, gave God dat wij niet hoger komen, zodat wij hier als verwerpelijken voor Zijn Majesteit zouden zitten, dan zou soms het zoele zuiden van het eeuwige welbehagen zich kunnen ontsluiten en van Zijn plasregens kunnen nederdalen. Dat is de grond waaruit God de eer krijgt.

Anders kunnen wij zelf met de kroon op lopen, doch daar deelt God niet mee. Hij wil uit Zijn eigen werk geëerd zijn. Welk een zaligheid ligt daarin begrepen om overal buiten te vallen en van Hem te ontvangen! Dat is de vreugde, dat brengt de genade met zich. Zo spruit dan uit de aarde voort, en het zaad dat in de hof gezaaid wordt, brengt voort. Dat is ook alles krachtens het eeuwig welbehagen door Jezus Christus, door Zijn arbeid. Zodat de bete broods die wij hebben, de klederen die wij hebben, de grond die ons draagt, het onderdak boven ons, de plaats die wij hebben om ons neer te zetten en het bed waar wij op liggen, alles is verdiend door Hem, Die niet had om het hoofd op neer te leggen, Die soms geen onderdak had, Die naakt werd uitgeschud en daar te schande hing aan het kruis. Dàt deed Hij. Is er dan geen reden om zo'n Vorst der aarde te huldigen? Is dat niet op zijn plaats? Laat het mij en u te schande maken, met alles wat van ons is, om ons ten diepste voor Hem te vernederen, bekennende: wat zijn wij, en wat ben ik?

De aarde dan brengt voort, en een hof wat er in gezaaid wordt. Aanvankelijk lijkt het dood. Want hoe is het in het winterseizoen? Men zou zeggen: alles is dood. Maar krachtens de vaste wet, die God in het rijk der natuur gesteld heeft (Hij noemt het Zijn verbond van dag en nacht) zullen lente, zomer, herfst en winter niet ophouden. Nadat de zon haar laagste plaats heeft ingenomen - die neergang weer is bereikt - gaat de zon allengskens rijzen; de lente komt, en het leven gaat zich weer openbaren. Naarmate de zon haar groeizame warme stralen weer op de aarde laat vallen, begint er weer nieuw leven te komen. Dat gaat telkens weer, jaar in, jaar uit, eeuw in, eeuw uit. God bewijst Zich de Getrouwe te zijn, ook in Zijn verbond van dag en nacht.

Hij draagt, in de grootheid van Zijn liefde en lankmoedigheid, zondaren, Hij roept nog de Zijnen tot bekering, Zijn vleugelen zijn nog steeds uitgebreid. Zó is God. En, wat men bijna overal elders op de wijde wereld mist, dat hebben wij, namelijk een plaatsje en (bij alles wat wij door de zonde verloren hebben) Zijn eeuwig, dierbaar Godsgetuigenis, dat God laat gelden als een vaste wet. Maar nu vraagt Hij ook in de eerste plaats van mij en u, dat wij ons Zijn Woord zouden onderwerpen.

Daar behoeven wij nu niet langer bij stil te staan, want wij hebben, met wat de aarde voortbrengt, en ook dit jaar weer is geschied, genoegzaam aangetoond, dat God de Weldoener is. Maar, nu raakt het ons persoonlijk. Wij zouden nog kunnen gaan uitweiden over de algemene toestand, over Indonesië, over allerlei zaken. Doch laat het genoeg zijn, dat alles onder het oordeel ligt. Dat een ieder dan persoonlijk zoeken, zijn ziel er als een buit uit weg te dragen, en dat wij dat ook onze kinderen inprenten en voorhouden.

Laten wij ook nog dit aanvoeren: niemand vermene dat hij iets kan wijzigen of veranderen. Dat gaat niet. Er is slechts één weg, en wel deze: de plaats in te nemen voor God die Hij van ons wil, namelijk dat wij ons schuldig weten en mede een zondaar zijn, verwerpelijk voor Zijn Majesteit in het gehele gestel zoals het is, om in vernedering genade bij Hem te zoeken, en dat wij aan Zijn troon gebonden zijn in gebed en smeking.

Gij moogt zeggen: "Maar, zo-even hebt gij nog gezegd dat Jezus alléén alles is en dat ons gebed van alle waarde en kracht ontbloot is." Inderdaad, wij zijn in onszelf niets, en Jezus Christus is alles! Maar, zullen wij er ook aan denken, dat hetgeen wij van Hem krijgen, waarde heeft? Want als wij Zijn bloed krijgen tot reinigmaking, dan heeft dat zo'n waarde, dat wij geheel rein voor God komen. En als wij Zijn gerechtigheid krijgen, dan heeft dat zo'n waarde waardoor God gemeenschap met ons maakt.

Als Hij ons gebed geeft, dan zegt Jezus er van, dat wij schoon zijn gelijk Thirza, liefelijk als Jeruzalem, schrikkelijk als slagorden met banieren. Laat daarom een ieder zijn nood en ellende kennen, opdat er plaats zij voor zulk een gebed, dan is het zelfs zulk een wapen waar de duivelen benauwd voor zijn. "Nou, nou, dat is nogal wat!" Ja, ik heb het er niet over, dat er één mens is die dat doet, maar ik spreek er nu over, dat als er hier belangen en behoeften zijn, en in ons geboren wordt dat het de Zijne zijn, dan zal dat gebed zulk een wapen zijn, dat satan er voor vreest.

Wij weten dat de koningin van Schotland zei, dat zij bevreesder was voor één gebed van John Knox dan voor een heel leger van de Engelsen. Wij weten dat, toen Paulus en Silas in de gevangenis zaten en daarin gemeenschap zochten met God, en Gode lofzangen zongen, dat zelfs de gevangenis op haar grondvesten schudde en de poorten geopend werden en de boeien los gingen. Dat is toch geen geringe zaak! Dat zijn nu de woorden Gods. Daarom zegt God ook:

Roept in de nood tot Mij, uw God en Heer',
dan help Ik u, en gij geeft Gode d'eer.

Omdat satan zo'n vijand van ons is, wil hij veel liever dat wij zèlf eens flink aan de gang gaan, dan dat wij in verwerpelijkheid zijn. Doch, ziet eens op dit beeld: de aarde brengt voort. Dat is de natuur van de aarde, om wat in haar gezaaid of geplant is voort te brengen. Kan een boer, een tuinder, een landbouwer zelf de aarde tot leven verwekken? Neen. Wat kan hij doen? Naarmate zijn God hem onderricht, zo lezen wij in Jesaja, doet hij zijn ploegijzer door de aarde gaan en als hij gezaaid heeft doet hij de eg er over gaan. Hij bereidt zijn land, maar verder kan hij geen leven verwekken. Om zo te zien, ligt daar dood zaad; zó doet het zich aanzien. Maar nu is, krachtens de reine wet, die God in het rijk der natuur gesteld heeft, de aarde als een moeder, die doet ontkiemen. Er wordt leven verwekt! Dat is de wil van God. Dat is de natuur van de aarde.

Nu is het geestelijk zo gesteld, dat God Zelf te voorschijn wil brengen. Wat wordt dan het deel van een mens? Die gaat dan beseffen welk een stakker hij is, welk een nieteling, onbeduidend, verwerpelijk: "Och, och, wat er van mij terecht moet komen! Ik hang geheel van God af, van mijn Schepper, in alles."

Hij kon naar iedereen wel omkijken. Inderdaad, dat is waar. Maar aan wie doet Hij het? Aan degenen die het nodig hebben, maar niet naar degenen die het niet behoeven. Dus als wij zo zijn, geeft dat niet. Laten wij maar vernedering aanpakken, de onwaardige worden, een mens zijn onder de mensen, geen haar kunnen wit of zwart maken, die de laagste plaats inneemt.

Kijk, dan kan er soms plaats zijn voor Gods genade en voor Zijn openbaring en eeuwige goedheid. Dáárom is het toch begonnen! Dat is toch de zaak waarover het loopt. Dan is er dank aan 't eeuwig Opperwezen, Zijn Naam zij nooit genoeg volprezen. Dat komt daaruit dan voor de dag. Zo is alles Godes. Mij dunkt, eer wij er verder over spreken, moesten wij eerst maar eens zingen uit Psalm 89 vers 8:

Gij toch, Gij zijt hun roem, de kracht van hunne kracht;...

Wij lezen hier verder: "Alzo zal de Heere HEERE gerechtigheid en lof doen uitspruiten voor al de volken." Wij hebben reeds gezegd, dat Zijn kerk en een ieder lidmaat persoonlijk, belangen heeft en dat Hij Zelf door Zijn Geest werkt: "Uw Koninkrijk kome." Nu wordt dit beeld gebruikt dat het de natuur van moeder aarde is om voort te brengen. Zo is het ook Zijn wil, en is het de natuur en eigenschap van het werk Gods, dat gerechtigheid en lof zal uitspruiten. Wat verstaan wij onder gerechtigheid en lof? Toch dit: dat het werk des heils, der genade, de kennis van God en van Zijn werken zouden uitspruiten. Letten wij dan vooreerst op deze zaak, namelijk dat het werk der genade genoemd wordt een werk van herschepping, van vernieuwing. Dus, wat eerst verouderd was, is nu vernieuwd geworden. Vandaar ook de nodiging om een nieuw mens aan te doen; een nieuw werk.

In de staat der rechtheid verkeerde de mens in dadelijke gemeenschap met God; want God had de mens geschapen naar Zijn beeld, in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid. God is geest, dus als wij spreken over geschapen te zijn naar het beeld Gods, dan nemen wij in aanmerking dat God, Geest is en geen stoffelijk wezen. Dan moeten wij het - naar het beeld Gods geschapen te

zijn - niet stoffelijk opnemen. Wij zeggen dan, dat onze ziel gelijkheid heeft met God, Die Geest is.

Immers, naar Gods eeuwige wil en Zijn eeuwig welbehagen was de mens in zulk een staat geschapen, dat God er van kon spreken, dat al wat Hij gemaakt had, zeer goed was. Nu is dan onze ziel, of geest, als werkend door het verstand en wil. Als wij dan lezen, dat wij de heerlijkheid Gods derven, dan is dit het geval, dat wij die heerlijkheid en zedelijke goedheid verloren zijn, die wij oorspronkelijk, in de staat der rechtheid, bezaten, dat is: Zijn heerlijkheid.

Die deugdelijke of zedelijke goedheid wordt immers zo genoemd, daar God goed is en daarvan als in de mens was overgedrukt. Ja, de mens naar dat beeld was geschapen: goed! Zó goed, dat hij God kende aan de wind des daags. Schepper en schepsel verkeerden met elkander in de nauwste betrekking en dat is hetgeen dat verloren is. Oorspronkelijk was hetgeen waarmede onze ziel verrijkt was - wat wij deugdelijke of zedelijke goedheid noemen - eigenlijk de gerechtigheid. Immers, God zag in de mens Zijn heerlijkheid, en de mens zag het weer in het goddelijk Wezen. Te dien einde zegt de apostel: "En derven de heerlijkheid Gods." Hij wil zeggen: dat zijn wij totaal verloren.

Door de zonde is er een breuk tussen beide gekomen. Wij kennen God niet meer, zijn zó geheel verdorven, dat alle krachten van onze ziel, ja alles overhoop ligt. Er deugt niets meer van. De wil, de hartstochten, het verstand, alles is verdorven. Er is niets meer op zijn plaats gebleven, er is niets meer goed. Wij zijn in zo'n duisterheid, dat wij kwijt zijn en kennis en gerechtigheid waardoor wij ook kwijt zijn de heiligheid. Niets hebben wij meer overgehouden. Nu zijn wij daarmee niet opgehouden een schepsel Gods te zijn. Want, God schiep de mens naar Zijn beeld en zegt niet: dat is nu geheel afgedaan. Neen, hoewel wij Zijn heerlijkheid derven, worden wij ten zeerste gewaarschuwd: "Gij zult niet doodslaan." Zelfs de blinde heidenen zijn Gods schepselen, die God oorspronkelijk schiep naar Zijn beeld.

Al derven wij dan de heerlijkheid van Gods beeld, nochtans zijn wij onderscheiden van alle redeloze schepselen en zijn begiftigd met rede, verstand en oordeel, maar wel allen verdorven.

De oorspronkelijke bedoeling was, dat wij uit, door en tot God zouden leven. Maar hoe verdorven zijn wij nu! Wij leven uit: door en tot onszelf. Luther drukt het aldus uit: "De mens kan niet haten of liefhebben of hij bedoelt zichzelf." Dat is dan de jammervolle staat waarin wij zijn.

Komt het voor de dag zoals het is, dan moeten wij toestemmen wat Hellenbroek zegt, dat er naast satan geen ongelukkiger schepsel is (dat is toch geen kleinigheid!) dan een natuurlijk mens, een mens die verdorven is, geen goed kan doen en God niet kan beantwoorden. Of wij het nu op de éne wijze aanleggen of op een andere, wat uit vlees geboren is, is vlees, en wat verdorven is, is verdorven. Daar is niets aan te doen. Wat komt er nu uit de mens voor de dag? Onrechtigheid, zonde, zonde. Daar spruit uit, dat uit de vrucht openbaar wordt: vervreemd van God, gescheiden van God, ontaard van God, in één woord, dat wij zó ver van God afstaan dat wij gezonken zijn beneden de beesten der aarde. Want een os kent wel zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren, maar wij kennen het recht van de HEERE, onze God niet.

Maar nu ligt er hier een belofte, en dat betreft Zijn kerk om die tot vrolijkheid te stemmen. Is het de natuur van de aarde dat die doet uitspruiten en voortbrengen, dus dat er uit voortspruit wat er in hope gezaaid is, nu is het naar vaste wet en ordening Gods, dat, krachtens Zijn Verbond der genade, waar Hij Zijn Woord laat verkondigen en het zaad uitgestrooid wordt, Hij dat ook vruchtdragend doet zijn. Daar is ook tot troost van een dienaar aan verbonden, dat hij weet: ik ben niet bezig aan een hopeloos werk, maar heb slechts te doen wat mij als knecht en dienaar betaamt en nu is God daaraan vast.

Want het is toch Christus, Die Zelf door alle tijden en eeuwen heen geleerd heeft, en door Zijn Geest en Woord nog onderwijst. Hij sprak - in de gelijkenis van de zaaier - van een man, die uitging om te zaaien. Dat zaad was goed; dáár mankeerde niets aan. Hij zaaide dat goede zaad.

Een gedeelte viel op het pad, waar het weggenomen werd door de vogels, een gedeelte viel op rotsachtige aarde, een gedeelte tussen de doornen, en een gedeelte in de goede aarde.

Bij de eerste ontkieming kwam alles op; het leverde het bewijs dat het zaad goed was. Doch het éne had geen diepgang, het andere werd overvleugeld door onkruid, maar er bleef een deel over, dat in de goede aarde was gekomen, dat vrucht van zich wierp, dat God rechtvaardigde. De tijd ontbreekt mij om er over uit te weiden, ik haal maar terloops aan. Dat een ieder dan zichzelf onderzoekte hoever het Woord Gods wortel heeft geschoten. Als het vrucht draagt, is het opdat onze Schepper er wat van krijgt. Want daar loopt het over, of Hem wat toegebracht wordt uit hetgeen Hij Zelf heeft gewerkt. Niet dat ik geloof heb voor mijzelf, of dat een ander geloof voor mij heeft, of dat ik met de vuist moet bevestigen dat ik een waar geloof heb, maar is er 30-, 60-, 100-voudige vrucht? Dáár loopt het over.

Nu staat er deze belofte: "Gelijk de aarde voortbrengt, alzo zal de Heere HEERE gerechtigheid doen uitspruiten." Hij wil door Zijn Woord en leer teweeg brengen, dat de zondaar vernederd en opzij gezet wordt. Dat, al is een mens met zijn eigen verstand bezig om het lek boven water te pompen - zelf Gode aangenaam te worden - als dat Woord zijn werk doet, dan gaat er aan het doordringen: daar is geen houden aan. Dat dringt dermate door, dat het gaat opruimen wat van de mens is, zodat al meer openbaar wordt, dat wat van ons is deugt niet, dat geldt niet.

Wat niet uit God is, heeft geen waarde. Alléén Christus en Zijn werk heeft waarde. Wanneer dat Woord zijn werk doet en zijn loop heeft, dan komt voor de dag, dat de zondaar genoodzaakt wordt -hoewel hij daar van nature een pure vijand van is - om onder de heerschappij van het Woord en van Christus, de zaligheid te gaan zoeken waar zij alleen te vinden is. En dat is in Jezus Christus, die is de tweede Adam.

Hij heeft in Zijn schoot (want dat heeft Hij verdiend en verworven, en van de Vader ontvangen) om ons terug te geven wat wij verloren zijn; dus om terug te geven; dat de breuk er tussenuit gaat. Daartoe heeft Hij op Golgotha geleden en gestreden. Als dan de zondaar terecht komt in de handen Gods, en zijn vijandschap en tegenstand aflegt, en God, Heer en Meester laat, zodat Hij regeert als Opperheer', dan is daar een Middelaar, Die àlles doet. Daar doet een zondaar niets. Als wij bezig zijn dan kan Christus niets doen. Want het is de natuur van het werk Gods: Christus doet òf alles òf niets. Maar waar een mens ophoudt en de handen in de schoot legt, daar dòet Christus. Hij brandt in zondaarsliefde, maar ... er moet plaats zijn. Christus heeft àlles om aan en toe te brengen en te verzoenen, zodat de breuk er tussenuit is; om aan te brengen wat verloren is, namelijk: het beeld Gods, bestaande in kennis, gerechtigheid en heiligheid, en weer in gunst en gemeenschap met God hersteld te zijn.

Dan is het dus de natuur van dat werk Gods, dat er gerechtigheid uitspruit; dat er voor de dag komt de ware en rechte kennis van God, onze Schepper en ook om te vervolgen Hem te kennen. Want dat geldt niet alleen tot het werk van bekering en overgang, maar het blijft verder zijn werk doen om God te kennen. Want denkt u eens even in, als Jezus ons leert: "En dít is het eeuwige leven, dat zij U kennen", hoe is dat? Laten wij eens even nuchter over dat woord nadenken: "U kennen".

Welke kennis van God is er, van: dàt is het leven, het ééuwige leven? Hoe maken wij het op het ogenblik? Werkt de kennis van God in ons, dat dàt onze ondergang in Adam is en de kennis van Jezus Christus onze opkomst in Hem is? Dàt is het leven. Dat moet een dóórlopende kennis zijn, tot onze dood toe. Dáár heeft Jezus het over. Als ik dan hier lees, dat het de natuur van dat werk is, dat gerechtigheid en lof voortspruit, dan ligt het dus niet aan dat werk.

Als het dan is dat gerechtigheid niet voortspruit, en ik uit Zijn openbaring versta dat ik niet ben naar de wil van God, dat God mij niet ziet overeenkomstig Zijn wil, dan ligt dat niet aan de natuur van dat werk, maar aan mij. Hoe ben ik? Teken ik voor mijn gestaltenissen, doen, bemoeienissen, wetenschap, rechtzinnigheid, bekering en zo'n helder werk dat het is? Zullen wij bedenken, dat er bij God geen eerste, tweede en derde-klas werk is! Als het werk Gods bij ons

plaats heeft, dan gaan wij in de eerste Adam te gronde, en de nieuwe mens verrijst; dat is de gerechtigheid die uitspruit.

Dat is het werk Gods, Zijn arbeid, dat heel eenvoudig is, want dat is de natuur van dat werk. Maar, wij moeten laten doen. Laten wij dan maar grote stakkers zijn, zoals wij lezen van Salomo (en die was de wijste der koningen): "HEERE, ik weet niet uit te gaan noch in te gaan." Je moet maar ongelukkig zijn! Paulus zegt, dat wij van onszelf geen verstand hebben om iets te denken. Dat geeft niets, laten wij maar zulke stakkers zijn. Laat Jezus' Woord ons maar bezetten, dat wij geen haar wit of zwart kunnen maken, noch een el tot onze lengte kunnen toedoen. Laten wij maar zó zijn: wij hangen hélemaal, diep en steil, van U af, van U dat hoge Wezen! Dan kan de natuur van het genadewerk zijn werk doen; en anders staan wij het genadewerk in de weg.

Is God veranderd in een tijd zoals het nu is? Neen toch? Die is en blijft Dezelfde. Als het nu God te doen is om gemeenschap met ons te maken, loopt het er bij ons dan ook over om gemeenschap met God te verkrijgen? Zo wordt het door de profeet hier genoemd: "Gerechtigheid doen uitspruiten." Dat is dan de blijdschap, tot hartsterking voor Zijn kerk en gemeente, tot troost voor alle belanghebbenden.

Ook staat er nog bij: "Lof doen uitspruiten". Dat is geen wonder. Want onder de heerschappij Gods raken wij kwijt, waar wij mee opgescheept zitten in Adam. Want wat is het toch een ellende wat wij tot onze dood mee moeten sjuuwen. Daarin komt alleen maar voor de dag: eigen ik, eigen ik, allemaal eigen ik. Maar als er nu van het gezag van God is, en van Zijn Woord, dan wordt dat weggevaagd, dan heerst de genade. Dan brengt de genade met zich mee: de lof - gelijk als uit de aarde voortspruit - en brengen wij dat Gode aan en toe. Dan hebben wij dankdag. Dat brengt dan Zijn genade met zich mede.

Vervolgens staat er hier nog bij: "Voor al de volken." God maakt geen onderscheid tussen Joden en heidenen, tussen Grieken en barbaren, zij mogen allen in hetzelfde delen. Al ben je nog zo'n verlopen sinjeur in je zonde, wie het is, is het: een tollenaar, een moordenaar aan het kruis, een Saulus op weg naar Damascus, dat geeft niet. Geen onderscheid, het is voor alle volken. Máár, dan moet het Woord en de leer gezag en heerschappij hebben; dat is niet anders.

Als er in de natuur geen zaad in de aarde is, dan kan er niets opkomen en groeien; en als het Woord niet bij ons is, dan kan het ook niet groeien. Laat dat Woord dan bij ons heerschappij hebben; dat is onze zaligheid en dat zal ook de dank aan God doen uitspruiten, zodat hier ziel en lichaam samenstemmen om God alle eer te geven.

Ik moet afbreken; de tijd is voorbij. Laat ik dan nog in het kort dit zeggen, dat wat wij hebben zoeken te bespreken, zoekt dat bij God en bedelt om de genade des Geestes, opdat wij genade als genade leren kennen, zoals zij uit Hem is, wat zich weder uitsprekt tot Hem in dankzegging, opdat wij Hem betalen de varren onzer lippen, en Hij getuigenis in ons geve dat uit Hem, door Hem en tot Hem al Zijn werken zijn.

Dat de almachtige, genaderijke God, ons dan aan Zijn troon vinde; dat Hij ons ook samenbinde in liefde en eenheid des geestes, naar het Woord, om dan ook het goede voor elkander te zoeken, opdat dat alles zij tot spijt der hel en dat de Naam Gods geroemd en geprezen worde. Amen.

Slotzang:

Psalm 132: 9

Want Sion is van God begeerd;....

Zegen.